

Bijlage bij het privacyreglement van De Nieuwe Veste

Aanvullende informatie privacywet

Om de privacy van leerlingen en medewerkers optimaal te beschermen, is het belangrijk om te weten wat er precies in de wet staat. De privacybescherming is geregeld in een Europese privacywet: de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). Deze flyer vertelt wat de belangrijkste begrippen en uitgangspunten zijn van de AVG.

Mensenrecht

Privacy is niet zomaar iets: het is een grondrecht. Net als het recht op vrijheid van godsdienst of het recht op vrijheid van meningsuiting. In de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens is privacy geborgd als mensenrecht. In Europa is zelfs in het Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie vastgelegd dat Europese burgers recht hebben op bescherming van hun persoonsgegevens. In Europese en nationale wetten is privacybescherming verder geregeld.

Privacy

Privacy is het recht om met rust te worden gelaten, het recht om te weten en te bepalen wat er met gegevens over jou gebeurt, en om te weten wie de beschikking heeft over jouw gegevens.

Persoonsgegevens

Privacywetgeving gaat over persoonsgegevens. Dat zijn alle gegevens waarmee direct of indirect een natuurlijk persoon (mens) kan worden geïdentificeerd. Het kan bijvoorbeeld gaan om een naam, BSN-nummer, geboortedatum, telefoonnummer of IP-adres. Leerlinggegevens zijn ook persoonsgegevens. De AVG is dus van toepassing. Gevoelige informatie over leerlingen en medewerkers, zoals informatie over gezondheid, gedragsproblemen, politieke voorkeur, godsdienst, seksuele voorkeur of een problematische thuissituatie noemen we bijzondere persoonsgegevens. Deze mogen niet worden gebruikt, tenzij de wet daar toestemming voor geeft. Dat kan voor scholen bijvoorbeeld het geval voor speciale begeleiding van leerlingen of om bijzondere voorzieningen te kunnen treffen. Denk aan registratie van allergieën, zodat hiermee rekening gehouden kan worden bij traktaties of lunches.

Betrokkene

De mens over wie de persoonsgegevens gaan: dit de leerling. Maar het kan ook gaan over zijn ouders/verzorgers en de medewerker. Als de betrokkene jonger dan 16 jaar is, dan mogen volgens de AVG alleen de wettelijke vertegenwoordigers (ouders/verzorgers) beslissen over de gegevens van de betrokkene. De leerling beslist dan niet zelf.

Verwerken

Alles wat er met persoonsgegevens wordt gedaan, wordt in de wet verwerken genoemd. Verwerken is dus onder meer: online en offline persoonsgegevens verzamelen, kopiëren, opslaan, verspreiden, publiceren, delen én uitwisselen. Het maakt dus niet uit wat je doet met persoonsgegevens: alles noemen we verwerken en valt onder de wettelijke bescherming.

Verwerkingsverantwoordelijke

De verwerkingsverantwoordelijke is een natuurlijk persoon of instantie die vaststelt welke persoonsgegevens er verwerkt worden én wat het doel is van die verwerking. Het gaat hier om de persoon of instantie die formeel en juridisch het initiatief neemt tot het verzamelen van persoonsgegevens en daarvoor ook verantwoordelijk is. In het onderwijs is dit het bestuur van de rechtspersoon waar de school onder valt: het bevoegd gezag. Gemakshalve spreken we meestal over 'de school', maar we bedoelen dan dus het bevoegd gezag.

Verwerker

De verwerker verwerkt de persoonsgegevens namens de verwerkingsverantwoordelijke. Dit is bijvoorbeeld een aanbieder van leermiddelen. De verwerker handelt in opdracht van de verwerkingsverantwoordelijke en mag alleen verwerkingen doen waarvoor hij uitdrukkelijk opdracht krijgt. Er is geen hiërarchische verhouding tussen de verwerkingsverantwoordelijke en de verwerker, een verwerker is dus nooit in loondienst bij de verwerkingsverantwoordelijke.

Rolverdeling

Scholen hebben de regie op wat er gebeurt met de persoonsgegevens. Dit mag niet worden overgelaten aan een verwerker (leverancier). De school beslist wat de leverancier wél en niet met de gegevens mag doen. Die verantwoordelijkheid houdt ook in dat scholen ouders en leerlingen volledig moeten informeren over het gebruik van persoonsgegevens én hoe ouders gebruik kunnen maken van hun rechten. Dit kan bijvoorbeeld op basis van gegevens van leveranciers. Om de rolverdeling tussen verwerkersverantwoordelijken en verwerkers goed vast te leggen, en duidelijk te maken welke gegevens de leverancier mag gebruiken, eist de wet dat de verwerkersverantwoordelijke de afspraken over privacy vastlegt in een *verwerkersovereenkomst*.

Vijf vuistregels voor privacy

Om persoonsgegevens te mogen verwerken kent de AVG een aantal uitgangspunten. Deze uitgangspunten gelden voor elke school. Zonder al te eenvoudig over privacy te willen spreken, zijn deze samengevat tot 5 praktische (herziene) vuistregels:

Doelbepaling en doelbinding: persoonsgegevens worden alleen gebruikt voor uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden. Deze doeleinden zijn concreet en voorafgaand aan de verwerking vastgesteld. Persoonsgegevens worden niet verder verwerkt op een wijze die onverenigbaar is met de doelen waarvoor ze zijn verkregen. In een bijlage van de AVG is opgenomen wat de belangrijkste doelen zijn voor het onderwijs:

- de organisatie of geven van onderwijs;
- het leren en begeleiden van leerlingen/studenten;
- het verstrekken of ter beschikking stellen van leermiddelen;
- het bekend maken van informatie over de hierboven genoemde organisatie en leermiddelen;
- het bekend maken van informatie over leerlingen, deelnemers of studenten (bijv. de eigen website);
- het bekend maken van de activiteiten van de instelling of het instituut op de eigen website;
- het berekenen, vastleggen en innen van inschrijvingsgelden, school- en leskosten en bijdragen of vergoedingen;
- het behandelen van geschillen;
- het doen uitoefenen van accountantscontrole;
- de uitvoering of toepassing van een andere wet.

Let op:

Als een school gegevens verzamelt met een ander doel dan hierboven genoemd, dan eist de AVG van een school dat deze verplicht zelf bijhoudt welke gegevens waarvoor gebruikt worden: scholen moeten op hoofdlijnen weten welke gegevens voor welk doel worden gebruikt.

Grondslag: verwerking van Persoonsgegevens is gebaseerd op een van de wettelijke grondslagen: toestemming, overeenkomst, de wet, publiekrechtelijke taak, vitaal belang van de betrokkene, of gerechtvaardigd belang.

Dataminimalisatie: bij de verwerking van Persoonsgegevens blijft de hoeveelheid en het soort gegevens beperkt: het type persoonsgegevens moet redelijkerwijs nodig zijn om het doel te bereiken; ze staan in verhouding staan tot het doel (dit noemen we *proportioneel*). Het doel kan niet met

minder, alternatieve of andere gegevens worden bereikt (dit noemen we *subsidiar*). Dit betekent ook dat data niet langer wordt bewaard dan noodzakelijk: aan ieder gegeven zit een houdbaarheid vast, die we *bewaartermijn* noemen.

Transparantie: de school legt aan betrokkenen (leerlingen, hun ouders en medewerkers) op transparante wijze verantwoording af over het gebruik van hun persoonsgegevens, alsmede over het gevoerde IBP-beleid. Deze informatievoorziening vindt ongevraagd plaats. Daarnaast hebben deze betrokkenen recht op verbetering, aanvulling, verwijdering of afscherming van hun persoonsgegevens, en betrokkenen kunnen zich verzetten tegen het gebruik van hun gegevens. De AVG geeft ook het recht 'om te worden vergeten' en het recht om je data mee te nemen (dataportabiliteit). Voor scholen zijn de laatste 2 rechten minder relevant.

Data-integriteit: er zijn maatregelen getroffen om te waarborgen dat de te verwerken Persoonsgegevens juist en actueel zijn. Dat betekent ook dat persoonsgegevens adequaat moeten worden beveiligd volgens algemeen en breed geaccepteerde beveiligingsnormen.

Toezichthouder

In Nederland houdt de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) toezicht op naleving van privacywet- en regelgeving. De AP kan ook boetes opleggen.

Transparantie en rechten betrokkenen

Transparantie is een belangrijke privacy-waarde. Je betreft ouders en leerling actief. Je legt uit, vertelt welke gegevens je wilt vastleggen of verstrekken aan het samenwerkingsverband, of een derde, en waarom. Dit geldt ook voor de informatieoverdracht tussen scholen bij een overstap.

Je stelt ouders en leerling in staat om bezwaren te uiten en hun rechten uit te oefenen. Deze rechten zijn vastgelegd in de wet. De betrokkenen hebben de volgende rechten:

- **Recht op informatie** houdt in dat de leerling en/of zijn ouders (de betrokkene) vooraf in begrijpelijke taal actief en laagdrempelig worden geïnformeerd over welke gegevens met welk doel worden verwerkt en wat de rechten van de leerling zijn.
- **Recht op inzage in en correctie van** de persoonsgegevens. De betrokkene heeft het recht op inzage van zijn gegevens en het verbeteren of aanvullen van ontbrekende of verkeerd vastgelegde persoonsgegevens.
- **Recht op verwijdering van** de persoonsgegevens die niet (langer) nodig zijn om de vastgestelde doelen te behalen. Het gaat alleen om gegevens die niet noodzakelijk zijn, of als het opslaan van die gegevens in strijd is met de wet.
- **Recht van verzet tegen verwerking** van persoonsgegevens bij de grondslag gerechtvaardigd belang, of verzet tegen direct marketing en profilering. De betrokkene kan verzet instellen tegen een verwerking van zijn persoonsgegevens die plaats vond op grond van een gerechtvaardigd belang. De school maakt een afweging van het privacybelang van de leerling, tegenover het belang van de school om gegevens wél te gebruiken.
- De leerling en/of zijn ouders hebben het **recht** om bij toestemming, ook een beperkte toestemming te geven of toestemming te onthouden voor een onderdeel van de verwerking (**granulaire toestemming**).
- De leerling en/of zijn ouders hebben het **recht** dat verbeteringen, aanvullingen of verwijderingen aan alle andere partijen worden doorgegeven aan wie een organisatie de persoonsgegevens van betrokkene heeft verstrekt;
- Het recht op '**beveiliging van de verwerking**' van zijn gegevens
- De betrokkene heeft het '**recht om te worden vergeten**' door het volledig wissen van de persoonsgegevens, tenzij er een wettelijke bewaarplicht geldt of het verwijderen in strijd is met de vrijheid van meningsuiting. Voor het onderwijs is dit recht minder relevant omdat we veel wettelijke bewaartermijnen gelden.

Informatie privacywet	I08.00.01a-BIJ
	Privacy, versie: 1.0
	Datum: 10-04-18

- In geval van toestemming of een overeenkomst met de betrokkene, heeft de betrokkene het **recht op dataportabiliteit** als de verwerking van persoonsgegevens plaatsvindt op de grondslag toestemming. Scholen werken niet veel met toestemming, daarom is dit recht minder relevant.
- Recht op **melding datalek**: bij een datalek hebben de leerling en/of zijn ouders recht om daarover geïnformeerd te worden indien zij daar een zwaarwegend belang bij hebben